

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
Харківський національний університет внутрішніх справ
Сумська філія
Кафедра соціально-економічних дисциплін

МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ
з навчальної дисципліни «Основи економічної теорії»
обов'язкових компонент
освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

262 Правоохоронна діяльність (правоохоронна діяльність)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 14.08.2024р. № 8

СХВАЛЕНО

Вченою радою
Сумської філії
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 08.07.2024р. № 8

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з гуманітарних та соціально-
економічних дисциплін
Протокол від 13.08.2024р. № 7

Розглянуто на засіданні кафедри соціально-економічних дисциплін Протокол
від 25.06.2024р. № 23

Розробник:

завідувач кафедри соціально-економічних дисциплін Сумської філії ХНУВС,
кандидат економічних наук, доцент Лук'янихіна О.А.

Рецензенти:

1. Професор кафедри міжнародних економічних відносин ННІ БіЕМ СумДУ,
доктор економічних наук, професор Таранюк Л.М.
2. заступник директора - начальник відділу навчально-методичної роботи
Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент Науменко К.С.

1. Структура навчальної дисципліни
1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами
(денна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр №1							
Тема № 1: Економічна теорія як наука	10	2	2		-	6	
Тема № 2: Суспільне виробництво: зміст, фактори, результати	10	2	2		-	6	
Тема № 3: Товарне виробництво. Теорії вартості та грошей	10	2	2		-	6	
Тема №4 Ринок як економічна форма організації функціонування економіки	10	2	2		-	6	
Тема №5: Підприємництво. Фірма в системі ринкових відносин	10	2	2		-	6	
Тема №6: Витрати виробництва, ціна і прибуток	10	2	2		-	6	
Тема №7: Ринок праці і заробітна плата	10	2	2		-	6	
Тема №8: Макроекономічна рівновага й економічне зростання в національній економіці	10	2	2		-	6	
Тема №9: Засоби і напрями державного регулювання економіки	10	2	2		-	6	
Всього за семестр №1:	90	18	18		—	54	Залік

4.1.2. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (заочна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр №1							
Тема № 1: Економічна теорія як наука	8				-	8	
Тема № 2: Суспільне виробництво: зміст, фактори, результати	8	2			-	6	
Тема № 3: Товарне виробництво. Теорії вартості та грошей	10		2		-	8	
Тема №4 Ринок як економічна форма організації функціонування економіки	10	2			-	8	
Тема №5: Підприємництво. Фірма в системі ринкових відносин	10				-	10	
Тема №6: Витрати виробництва, ціна і прибуток	10		2		-	8	
Тема №7: Ринок праці і заробітна плата	10	2			-	8	
Тема №8: Макроекономічна рівновага й економічне зростання в національній економіці	12	-	2		-	10	
Тема №9: Засоби і напрями державного регулювання економіки	12		2		-	10	
Всього за семестр №1:	90	6	8		—	76	Залік

3. Методичні вказівки до семінарських занять

Тема №1: Економічна теорія як наука Семінарське заняття №1. Економічна теорія як наука.

Навчальна мета заняття: ознайомитися з сутністю, предметом та функціями, етапами розвитку економічної теорії як науки, вивчити сутність та види економічних систем, з'ясувати сутність категорії «власність», значення розвитку відносин власності.

Час проведення 2 години.

Навчальні питання:

1. Виникнення, основні етапи та напрямки розвитку економічної теорії.
2. Предмет, функції, місце економічної теорії у системі економічних наук.
3. Економічні закони і категорії.

4. Методи економічної теорії.
5. Сутність і структура економічної системи.
6. Класифікація економічних систем за формаційним, цивілізаційним, функціональним та стадійним підходами.
7. Сучасні типи економічних систем та їх характеристика (традиційна, капіталістична (ринкова), командно-адміністративна, змішана).
8. Відносини власності в економічній системі суспільства.
- 8.1. Юридичний і економічний зміст власності. Історичний розвиток домінуючого об'єкту і суб'єктів власності.
- 8.2. Структура відносин власності: історичні типи, види і форми. Багатоманітність сучасних форм власності.
9. Роздержавлення і приватизація власності в Україні: сутність, наслідки

Методичні вказівки

Розглядаючи перше питання семінару студентам потрібно розібратися в таких питаннях як зародження економіко-теоретичних знань і основні етапи розвитку економічної теорії (перші уявлення про економіку в стародавній Греції та християнстві. Меркантилізм. Класична політична економія: французька школа фізіократів та англійська ринкова школа. Марксистська політична економія.); “Економікс” і основні течії сучасної економічної теорії. Теоретична концепція Дж.М.Кейнса та її розвиток. Маржиналізм. Неокласичний напрямок в економічній теорії. Монетаризм. Інституціонально-соціологічна концепція. Неоліберальна і неоконсервативна доктрина. Неокласичний синтез. Для розуміння сутності економічних явищ, які відбувалися та відбуваються в Україні, важливо докладно дослідити, як розвивалась економічна думка в Україні.

Розглядаючи друге питання семінару, студенти повинні зрозуміти визначення предмету економічної теорії у співвідношенні з політекономією та “Економікс”, вивчити функції економічної теорії та визначити її місце у системі економічних наук. Вивчити систему економічних відносин та їх структуру (соціально-економічні, організаційно-економічні). Дослідити, чому економічна теорія є основою наукової економічної політики. Потрібно дослідити сутність понять позитивна і нормативна економічна теорія, докладно розібратися у відмінностях між ними.

У третьому питанні необхідно дослідити методи пізнання економічної теорії і: загальні (філософські), загальнонаукові і спеціальні методи пізнання економічних процесів і явищ і специфіку їх застосування.

При підготовці до наступного питання студент повинен розглянути економіку з точки зору системного підходу. Економічна система суспільства, сутність, структура, ступені розвитку. Продуктивні сили, економічні відносини і механізм господарювання. Формаційний і цивілізаційний підходи до класифікації економічних систем. Сучасні економічні системи, їх характерні риси.

Еволюція економічної злочинності в ході розвитку економічних систем. Тіньова кримінальна економіка та основні напрямки боротьби з нею. Конституція України про загальні основи економічної системи нашої держави. Особливості формування сучасної економічної системи в Україні.

Вивчення п'ятого питання включає дослідження таких понять як: юридичний та економічний зміст власності; суб'єкти та об'єкти власності; право власності; володіння, користування, розпорядження. Реалізація виробничих відносин власності. Економічна теорія прав власності як „правил гри” в господарській системі. Місце відносин власності в економічній системі суспільства. Історичні типи, види та форми власності. Багатоманітність сучасних форм власності. Приватна, колективна, державна і змішана форми власності. Акціонерна власність.

Також при вивченні останнього питання потрібно дослідити сучасні тенденції розвитку економічних відносин власності в Україні. Необхідність і сутність роздержавлення та приватизації власності в Україні. Розвиток змішаних форм

власності в процесі приватизації та їх взаємодія. Постприватизаційні проблеми відтворення відносин власності. Значення роздержавлення та приватизації для формування ринкової економіки в Україні. Шляхи боротьби з кримінальними процесами в ході приватизації та роздержавлення в Україні. Конституція України про захист прав власності.

Питання цільових виступів

1. Зародження і основні етапи становлення розвитку економічної теорії: меркантилізм, фізіократи, класична політекономія,
2. Зародження і основні етапи становлення розвитку економічної теорії: марксистська політекономія, історична школа та маржиналізм.
3. Економіка і основні напрямки сучасної економічної теорії: неокласицизм, неолібералізм, монетаризм, кейнсіанство, інституціоналізм, кейнсіанство, неокласичний синтез.
4. Загальний економічний закон розвитку економіки (закон адекватності).
5. Роль права у забезпеченні ефективності функціонування сучасної економічної системи.
6. Приватизація в Україні: етапи розвитку, сучасний стан.
7. Система власності у змішаній економічній системі.

Теми рефератів до теми 1

1. «Економікс» і основні течії сучасної економічної теорії.
2. Розвиток економічної думки в Україні.
3. Внесок М.І. Туган-Барановського у розвиток світової економічної науки.
4. Еволюція економічної злочинності у процесі розвитку економічних систем.
5. Економічна теорія – основа наукової економічної політики.
6. Кримінальні процеси в ході трансформації відносин власності в Україні.
7. Новітні тенденції у розвитку відносин власності.
8. Реформування власності в Україні та його соціально-економічні наслідки.
9. Теорія порівняльних економічних систем.
10. Формування основ постіндустріальної цивілізації.
11. Шляхи боротьби з кримінальними процесами у ході трансформації економічної системи.

Словник термінів до теми 1:

меркантилізм, фізіократи, марксизм, класична політична економія, кейнсіанство, теорія граничної корисності, інституціоналізм, маржиналізм, монетаризм. політична економія, економікс, мікроекономіка, макроекономіка, економічні закони, економічні методи, економічна категорія, економічні принципи, економічна політика, позитивна і нормативна економічна теорія, діалектичний матеріалізм, дедукція, індукція, аналіз, синтез, моделювання, метод наукової абстракції; узагальнення, економічна система, продуктивні сили, виробничі відносини, соціально-економічні відносини, організаційно-економічні відносини, господарський механізм, юридичний та економічний зміст власності, приватизація

Література до теми 1:

Нормативна: 6, 26, 27, 30.

Додаткова: ДЗ(Мацелюх Н. П. та ін., 2019), с.49-58, с.77-80 Д21 (Степаненко С. В., 2008, моногр.), с. 51-123; 123-158,

Наукові статті; 3, 20, 24, 33, 35, 46, 57, 63, 75, 89, 99.

Тема №2: Суспільне виробництво: зміст, фактори, результати.
Семінарське заняття №2. Суспільне виробництво: зміст, фактори, результати

Навчальна мета заняття: дослідити сутність суспільного виробництва, його фактори та результати, з'ясувати сутність, роль і місце економічних потреб, інтересів та суспільного поділу праці як рушійних сил соціально-економічного розвитку.

Час проведення 2 години (д.ф.н).

Навчальні питання:

1. Сутність виробництва й економіки, їх рівні, структура та роль у суспільстві. Суспільний поділ праці. Відтворення суспільного виробництва: фази та типи.
2. Економічні потреби та інтереси, їх сутність, види, взаємодія.
3. Закон зростання потреб і межа виробничих можливостей.
4. Ресурси і фактори виробництва, їх взаємодія та розвиток.
5. Ефективність суспільного виробництва.
6. Тіньова економіка: сутність, причини, наслідки.

Методичні вказівки

При вивченні першого питання потрібно приділити увагу дослідженню сутності і цілей виробництва як основи життя і розвитку людського суспільства, розкрити дві сторони і структуру сучасного високо-розвинутого суспільного виробництва. Економічний кругообіг розглядати як сукупність послідовних стадій: виробництво, розподіл, обмін і споживання. Відтворення суспільного виробництва: фази та типи. Просте і розширене відтворення.

Розглядаючи друге питання семінару студентам потрібно дослідити сутність і класифікацію потреб за суб'єктами. Для розуміння сутності економічних явищ важливо дослідити мотиви виробничо-господарської діяльності, а студентам усвідомити, що такі економічні потреби і в чому вони виражаються у суб'єктів господарювання. Вивчення класифікації потреб людини потрібно починати із ієрархії потреб за А.Маслоу. Також необхідно зрозуміти сутність поняття «економічні інтереси» розібратися у їх видах і взаємодії, економічних суперечностях як джерела економічного прогресу.

Студенти повинні зрозуміти, чому в економіці постає проблема альтернативного вибору і що таке межа виробничих можливостей країни. Важливо на конкретних прикладах дослідити механізм дії закону зростання потреб.

Наступне питання заняття охоплює вивчення сутності ресурсів і факторів виробництва. Потрібно розглянути марксистську теорію особистого і речового факторів виробництва та їх складових і класифікацію економічних ресурсів в „Економікс”: земля, капітал, праця й підприємницькі здібності. Студенти повинні чітко розуміти сутність понять продуктивні сили і виробничі відносини, засоби виробництва і їх склад.

Потрібно приділити увагу основним напрямкам сучасної трансформації основних виробничих факторів – появу і велику роль інформації і науки, дослідити сучасний погляд на людину як головний фактор виробництва (інтелектуальний капітал, людський капітал) і її роль у поєднанні засобів праці і предметів праці.

У п'ятому питанні необхідно дослідити і вивчити поняття соціальної і економічної ефективності виробництва, їх сутність і показники. Інтегральний показник ефективності суспільного виробництва. Закон економії часу. „Оптимум Парето”.

Шосте питання повинно включати розгляд такої проблеми, як тіньовий сектор суспільного виробництва. Потрібно дослідити фактори, які сприяють виникненню і

функціонуванню тіньового сектору економіки. Потрібно розглянути масштаби, структуру, наслідки, проблеми правової протидії та легалізації.

Питання цільових виступів

1. Альтернативний вибір в економіці. Межа виробничих можливостей.
2. Закон зростання потреб, механізм його дії та ефективність виробництва
3. Ефективність суспільного виробництва і шляхи його підвищення.
4. Закон спадної граничної корисності
5. Закон економії часу та “оптимум Парето”.
6. Економічний закон поділу праці.

Теми рефератів до теми 2

1. Людський фактор у суспільному виробництві.
2. Економічні інтереси – рушійна сила соціально-економічного розвитку.
3. Тіньове виробництво та його вплив на структурне трансформувannya української економіки.
4. Місце і роль людини у системі сучасного суспільного виробництва.
5. Науково-технічна революція і структурні зміни у сучасному суспільному виробництві.
6. Місце і роль тіньової економіки у системі сучасного суспільного виробництва.

Словник термінів до теми 2:

Відтворення суспільного виробництва: фази та типи. Економічні потреби, економічні інтереси, ресурси, фактори виробництва, продуктивні сили, засоби виробництва, предмети праці, засоби праці, праця, капітал, земля, підприємницькі здібності, інформація, крива виробничих можливостей(графік), інтелектуальний капітал, людський капітал.

Економічна діяльність, матеріальне виробництво, нематеріальне виробництво, суспільний поділ праці, ефективність суспільного виробництва, валовий національний продукт, валовий внутрішній продукт, національний дохід, продуктивність праці, економічна ефективність, соціальна ефективність, спеціалізація, інтеграція, кооперація, тіньова економіка.

Література до теми 2: (Камінська Т. М., 2018). с.31-47, (Чухно А. А., 2010.), с. 8-66.

Додаткова:.. (*Економічна ефективність vs соціальна справедливість...*, 2017), (Мацелюх Н. П. та ін., 2019), с.80-85, (Чернявський С. С. та ін., 2017), (Шевченко Л.С., 2016)

Наукові статті: 29, 31, 49, 68, 70, 78, 96, 95.

Тема №3: Товарне виробництво. Теорії вартості та грошей

Семінарське заняття №3. Товарне виробництво. Теорії вартості та грошей (д.ф.н.).

Семінарське заняття №1. Товарне виробництво. Теорії вартості та грошей (з.ф.н.).

Навчальна мета заняття: дослідити сутність, види, фактори розвитку товарного виробництва, грошей та інфляції.

Час проведення 2 години (д.ф.н.). 2 години (з.ф.н.).

Навчальні питання

1. Форми організації суспільного виробництва: натуральне, товарне і безпосередньо суспільне. Умови виникнення товарного виробництва
2. Товар і його властивості та альтернативні теорії вартості (цінності).
3. Закон вартості, механізм його дії та функції.

4. Теоретичні концепції виникнення, системна сутність, функції, історичні форми грошей.
5. Типи грошових систем. Сучасні зміни та закони грошового обігу.
6. Процес перетворення грошей на капітал, процес самозростання вартості.

Методичні вказівки

При розгляді першого питання потрібно приділити увагу поняттям загальні форми суспільного виробництва; умови перетворення натурального господарства у товарне; основні риси і форми товарного виробництва (просте, загальне системне); безпосередньо суспільне виробництво.

Друге питання потрібно розглядати, включаючи такі поняття: продукт праці; його історичні форми (натуральний продукт; товар, послуга) і їх властивості-споживна вартість і вартість товару, корисність і мінова вартість цінності, продукт як результат уречевленої праці і благо; двоїстий характер праці, втіленої в товарі; конкретна і абстрактна праця; Приватна і суспільна праця. Продуктивність праці.

У третьому питанні потрібно приділити увагу закону вартості та його ролі у розвитку товарного виробництва, розглянути трудову теорію вартості, маржиналістську теорію граничної корисності, концепцію вартості Маршалла, затратну концепцію.

Четверте і п'яте питання потрібно розглядати із історії виникнення грошей та визначення їх суті. Необхідно визначити функції грошей, зрозуміти закони обігу грошей, типи грошових систем та закони грошового обігу.

Шосте питання передбачає дослідження процесу перетворення грошей на капіталі розуміння процесу самозростання вартості.

Питання цільових виступів.

1. Просте, розвинуте й соціально-ринкове товарне виробництво, їх єдність і відмінності.
2. Гроші: сутність, види, історія виникнення.
3. Тіньові товари і послуги, їх особливості та основні напрямки протидії їх розповсюдженню.
4. Сутність, структура і особливості механізму функціонування ринку капіталу.

Теми рефератів

1. Історія українських грошей і грошова реформа в Україні.
2. Грошові системи світу.
3. Теорії вартості- еволюція поглядів.
4. Закон вартості та його вплив на підприємницьку діяльність.
5. Природа сучасних змін у грошовому обігу.
6. Кримінальний капітал та його форми
7. Сучасне фальшивомонетництво, злочини з електронними грошима, наслідки і шляхи протидії.

Словник термінів до теми 3

Товарне виробництво, товар, послуга, вартість, мінова вартість, споживна вартість, закон вартості, трудова теорія вартості, маржиналістська концепція граничної корисності, концепція вартості А.Маршалла, затратна концепція, гроші, історичні форми грошей: товарні гроші, монетні гроші, паперові гроші, кредитні гроші, електронні гроші, біметалізм, монометалізм, функції грошей, грошова система, грошовий обіг, грошова маса, закон кількості грошей, рівняння І.Фішера, емісія грошей, процес самозростання вартості капіталу.

Література до теми 3:

Основна: (Камінська Т.М., 2018)., С.56-66, (Чухно А. А., 2010), с. 160-175, С.307-374, с.422-449;

Додаткова: (Шевченко Л.С., 2016)

Наукові статті: 7, 15, 26, 58, 74, 83, 97.

Тема №4: Ринок як економічна форма організації функціонування економіки
Семінарське заняття №4. Ринок як економічна форма організації функціонування економіки.

Навчальна мета заняття: дослідити сутність, види та моделі ринку, його структуру та інфраструктуру, дослідити сутність, види конкуренції і монополії їх значення для розвитку ринкової економіки; організаційно-правові основи захисту конкуренції в Україні .

Час проведення 2 години.

Навчальні питання:

Навчальні питання

1. Теорії ринку: сутність, суб'єкти та об'єкти, функції ринку.
2. Система і структура ринку: типи і моделі ринків, види.
3. Інфраструктура сучасного ринку: сутність, функції та основні елементні блоки.
4. Попит: економічна природа попиту, його детермінанти. Закон попиту та його графічне вираження.
5. Пропозиція: економічна природа пропозиції, її детермінанти. Закон пропозиції та його графічне вираження.
6. Взаємодія попиту і пропозиції: кон'юнктура ринку. Закон попиту і пропозиції. Ринкова рівновага.
7. Конкуренція як категорія, її функції, види, форми. Економічний закон конкуренції.
8. Монополія як антипод конкуренції: сучасні організаційні форми монополістичних об'єднань у промисловості.
9. Антимонопольне законодавство і захист економічної конкуренції в Україні

Методичні вказівки

При підготовці першого питання потрібно дослідити сутність і етапи становлення ринкових відносин, їх передумови, з'ясувати, хто може бути суб'єктами і об'єктом цих відносин. Основні ознаки ринку та умови його існування. Функції ринку.

У другому питанні потрібно розглянути ринок як систему, дослідити структуру ринку: типи, моделі і види.

У третьому питанні студенти досліджують функціональні блоки інфраструктури ринку. Особливості створення ринкових основ в економіці України. Роль ринку в реалізації підприємницької діяльності. Кримінальні форми ринкових відносин та шляхи боротьби з ними.

Готуючи четверте питання, потрібно розглянути закон і криву попиту, вивчити фактори, які впливають на попит, види попиту. Ефекти доходу і заміщення. Парадокс Гіффена.

При підготовці п'ятого питання, необхідно розібратися в сутності поняття пропозиція і детермінанти пропозиції. Розглянути закон і криву пропозиції.

Шосте питання студенти повинні вивчати, розібравшись у поняттях попит і пропозиція. У цьому випадку вони здатні розібратися у взаємодії (законі) попиту і пропозиції. Також є важливими для вивчення кон'юнктура ринку, типи її якісної визначеності, ринкова рівновага, рівноважна ціна. Студент повинен розуміти, яким чином впливає зміна пропозиції і попиту на рівноважну ціну.

При підготовці сьомого питання необхідно розібратися в сутності конкуренції, визначити її роль в розвитку економіки. Закон конкуренції. Основні види, форми та методи конкуренції. Сучасні методи конкурентної боротьби.

Вивчення восьмого питання потрібно починати із дослідження історичних тенденцій та причин монополізації. Також необхідно зрозуміти і вивчити сутність монополії та її класифікацію: типи, види і форми; стійкі форми сучасних монополістичних об'єднань: картель, синдикат, трест, концерн, конгломерат.

У дев'ятому питанні необхідно звернути увагу на наявні механізми захисту конкуренції в країні, що полягають у антимонопольному законодавстві і методах захисту конкуренції. Потрібно дослідити особливості антимонопольної політики та демонополізації в Україні. Важливим є вивчення світового досвіду антимонопольного законодавства. Останнє питання вимагає від студентів опрацювання матеріалів, які б дали можливість обговорити кримінальні методи недобросовісної конкуренції і монополізму та засоби боротьби з ними.

Питання цільових виступів.

1. Еволюція наукових поглядів на ринок як економічну категорію.
2. Товарна біржа: сутність, функції, види та механізм діяльності.
3. Економічний закон конкуренції.
4. Особливості монополізації економіки у сучасних умовах.
5. Особливості формування ринкових відносин і концепція соціально-ринкової економіки в Україні.

Теми рефератів до теми 4

1. Еволюція наукових поглядів на ринок як економічну категорію.
2. Сучасні моделі економіки ринкового типу.
3. Співвідношення права, моралі і етики в ринкових відносинах.
4. Концепція „економіки пропозиції”.
5. Закони попиту і пропозиції та їх вплив на підприємницьку діяльність.
6. Ринкова рівновага. Закон Вальраса і закон Сея.
7. Тіньовий ринок товарів та послуг.
8. Антимонопольне законодавство і регулювання ринкової економіки

Словник термінів до теми 4

Інфраструктура ринку, товарна біржа, фондова біржа, кон'юнктура ринку, попит, ціна попиту, детермінанти попиту, пропозиція, ціна пропозиції, детермінанти пропозиції, закон попиту, закон пропозиції, еластичність попиту, еластичність пропозиції, ринкова рівновага, цінова еластичність попиту, цінова еластичність пропозиції.

Конкуренція, закон конкуренції. Основні види конкуренції за сферами суперництва (внутрішньогалузева, міжгалузева), за методами суперництва (предметна, видова, функціональна), за механізмом боротьби (цінова та нецінова), за формами ділової практики (цивілізована та нецивілізована). Моделі досконалої та недосконалої конкуренції (монополістична конкуренція, олігополія, чиста монополія), олігопсонія, монопсонія, монополізм, форми монополізму (картель, синдикат, концерн), антимонопольна політика, рейдерство.

Література:

Нормативна – 3, 7, 12, 20, 21, 44.

Основна (Чухно А. А., 2010.), С. 29-44; (Камінська Т. М., 2018), с.66-74..

Додаткова:

Наукові статті: 22, 23, 29, 37, 52, 76, 79.

Тема №5: Підприємництво. Фірма в системі ринкових відносин

Семінарське заняття № 5. Підприємництво. Фірма в системі ринкових відносин

Навчальна мета заняття: дослідити сутність, умови функціонування та

розвитку підприємництва та фірми.

Час проведення 2 години

Навчальні питання:

1. Сутність, функції, принципи і умови існування підприємництва (за Господарським кодексом).
2. Господарсько-правові суб'єкти, об'єкти і види підприємництва. Сутність, функції і класифікація підприємств (фірм) як основної ланки економіки.
3. Основні організаційно-правові форми підприємств (фірм) (за Господарським кодексом) та принципи їх діяльності.
4. Капітал фірми як матеріальна основа підприємницької діяльності.
5. Основний і оборотний капітал, основні і оборотні засоби. Фізичний та моральний знос. Амортизація. Норма амортизації.

Методичні вказівки

Вивчення першого і другого питання повинно включати такі складові: сутність, умови та функції підприємництва організаційно-економічні форми підприємництва (за Господарським кодексом); суб'єкти, об'єкти та види підприємництва. Конституційне забезпечення права підприємницької діяльності в Україні.

Третє питання присвячене вивченню фірми(підприємства) як головна структурна ланка підприємницької діяльності. Досліджується сутність та основні ознаки фірми; класифікація фірм за формами власності, видами та характером господарської діяльності, організаційно-правовими формами, розміром.

Розгляд четвертого питання включає вивчення поняття капітал фірми як матеріальної основи підприємницької діяльності. В цьому ж питанні розглядається кругообіг і обіг підприємницького капіталу. Три стадії і три функціональні форми кругообігу промислового капіталу. Оборот капіталу.

П'яте питання передбачає вивчення основних видів капіталу: основний і оборотний капітал, основні і оборотні засоби, його властивостей: фізичний та моральний знос. Амортизація. Норма амортизації. Показники ефективного використання капіталу фірми.

Питання цільових виступів.

1. Кругообіг підприємницького капіталу, три його стадії і функціональні форми. Сутність, час і швидкість обороту капіталу.
2. Сутність, функції, принципи і умови існування підприємництва. Роль підприємництва у ринковій економіці.
3. Місце і роль домашніх господарств у ринково-підприємницькій системі.
4. Особливості кримінальної діяльності фірми: сутність, форми і шляхи протидії.

Теми рефератів до теми №5:

1. Фірма як економічний інститут ринкової економіки.
2. Світовий досвід і проблеми розвитку малого бізнесу в Україні.
3. Управління сучасною фірмою: сутність, методи, стилі.
4. Корпоративний капітал та його форми.

Словник: підприємництво (за Господарським кодексом), підприємство (за Господарським кодексом), ресурси фірми, капітал фірми, людський капітал, інтелектуальний капітал, соціальний капітал, основний і оборотний капітал, основні і оборотні засоби, фізичний знос капіталу, амортизація, моральний знос капіталу, кругообіг підприємницького капіталу, обіг підприємницького капіталу, менеджмент, маркетинг.

Література: Нормативна: 3, 7, 12, 21, 20, 44.

Основна: (Камінська Т.М., 2018), с.99-105, (Чухно А.А., 2010), с. 268-297.

Тема №6: Витрати виробництва, ціна і прибуток
Семінарське заняття №6 Витрати виробництва, ціна і прибуток (д.ф.н).
Семінарське заняття №2 Витрати виробництва, ціна і прибуток (з.ф.н).

Навчальна мета заняття: сутність і класифікацію витрат та прибутку, шляхи їх оптимізації.

Час проведення 2 години (д.ф.н), 2 години (з.ф.н).

Навчальні питання:

1. Економічний зміст витрат виробництва. Собівартість.
2. Сутність і класифікація економічних витрат.
3. Сутність прибутку як економічної категорії. Альтернативні теорії прибутку.
4. Бухгалтерський, економічний (чистий) і нормальний прибуток.
5. Норма і маса прибутку, рентабельність виробництва. Правило максимізації прибутку.
6. Ціна: види, методи ціноутворення в ринкових структурах

Методичні вказівки

Вивчення першого питання повинно включати дослідження сутності витрат виробництва собівартість продукції, її структуру та шляхи зниження.

При вивченні другого питання потрібно зупинитися на класифікації витрат виробництва в „Економікс”. Явні (зовнішні) бухгалтерські витрати і неявні (внутрішні) витрати. Постійні і змінні витрати. Економічні (вмінні) або альтернативні витрати. Середні і граничні витрати виробництва. Витрати виробництва та їх види. Економічні витрати. Прямі та непрямі витрати. Валові, постійні та змінні витрати підприємства.

Дослідження третього питання повинно включати поняття прибуток як економічної категорії. Важливо розглянути види прибутку; середній і монополюю високий прибуток.

Четверте питання студенти повинні починати із дослідження бухгалтерського прибутку, а зрозумівши, як він формується, перейти до поняття нормальний і економічний прибуток. Балансовий і чистий прибуток, фактори, що впливають на їх величину. Розподіл прибутку. Підприємницький дохід.

П'яте питання зосереджене на дослідженні понять норма і маса прибутку, факторів, що впливають на їх величину. Також студенти повинні зрозуміти і запам'ятати, як розраховується рентабельність.

У шостому питанні розглядаються сутність, функції і структура ціни. Фактори, що впливають на ціну товару. Класифікація цін. Методи ціноутворення.

Питання цільових виступів.

1. Закон спадної віддачі і правило найменших витрат.
2. Механізм утворення прибутку в умовах внутрігалузевої, міжгалузевої та монополюю конкуренції.
3. Сутність, функції і системна класифікація ринкових цін. Лібералізація і державне регулювання цін.

Теми рефератів до теми №6:

1. Класифікація витрат виробництва в „Економікс”.
2. Альтернативні теорії прибутку.
3. Ціна та ціноутворення у ринковій економіці.
4. Джерела і шляхи формування і отримання кримінальних прибутків, шляхи боротьби з ними.
5. Вплив трансакційних витрат на формування тіньового сектору економіки.

Словник: витрати виробництва прибуток, бухгалтерський, економічний (чистий) та нормальний прибуток, підприємницький дохід, норма і маса прибутку, явні (зовнішні) бухгалтерські витрати і неявні (внутрішні) витрати, постійні і змінні витрати, економічні (вмінені) або альтернативні витрати, середні і граничні витрати виробництва, закон спадної віддачі і правило найменших витрат, ціна, собівартість, структура собівартості продукції, рентабельність, методи ціноутворення, трансакційні витрати, дохід, джерела формування доходу.

Література: Основна **1-4**, (Камінська Т.М., 2018), с. 297-31, (Чухно А. А., 2010.), с. 297-311

Додаткова: 2, 3, 11, 13, 15, 16, 19, 20, 23; 43, с.20-36.

Тема №7: Ринок праці. Заробітна плата

Семінарське заняття №7. Ринок праці . Заробітна плата

Навчальна мета заняття: дослідити сутність ринку праці фактори, які впливають на його функціонування.

Час проведення 2 години.

Навчальні питання:

1. Робоча сила як товар, її вартість і споживча вартість.
2. Ринок праці, його сутність і функції, загальна характеристика і структура.
3. Біржа робочої сили і механізм її функціонування. Особливості формування національного ринку праці і державна служба зайнятості в Україні.
4. Сутність, функції та види заробітної плати.
5. Форми і системи заробітної плати.
6. Диференціація та фактори, що визначають величину заробітної плати.

Методичні вказівки

Розглядаючи перше питання семінару, студент повинен дослідити поняття товар як робоча сила, його фактори: вартість, споживча вартість. Еволюція відносин між працею і капіталом.

Друге питання семінару включає вивчення сутності, специфіки і структури ринку праці та механізму його функціонування.

Третє питання присвячене дослідженню сутності біржі робочої сили та механізму її діяльності. Особливості регулювання ринку праці в Україні. Особливу увагу потрібно звернути на таке явище, як ринок кримінального використання праці.

При розгляді четвертого і п'ятого питань необхідно дослідити сутність і функції заробітної плати. Теорії заробітної плати. Види заробітної плати. Номінальна і реальна заробітна плата. Мінімальна заробітна плата. Прожитковий мінімум. Форми і система заробітної плати. Фактори, що впливають на заробітну плату на ринках праці.

Диференціація заробітної плати. Основні напрямки вдосконалення заробітної плати і трудових відносин у сучасних умовах. Тінізація заробітної плати, шляхи її протидії та легалізації.

Питання цільових виступів.

1. Особливості механізму функціонування ринку праці: попит, пропозиція і ціна. “Ефект доходу” і “ефект заміщення” на ринку праці.
2. Зайнятість і безробіття та їх форми. Крива Філіпса, закон Оукена і соціальні наслідки безробіття.
3. Форми і система заробітної плати в Україні.
4. Ринок кримінального використання праці.

Теми рефератів

1. Тінізація заробітної плати, шляхи її протидії.
2. Динаміка рівня життя в Україні у ХХІ столітті та система показників його оцінки.
3. Державна політика зайнятості та соціальний захист населення.
4. Біржа праці: механізм функціонування і регулювання діяльності в Україні
5. Японський досвід довічного наймання робочої сили.

Словник: біржа праці.

Сутність і функції заробітної плати, структура заробітної плати (основна з/пл, додаткова з/пл, інші заохочувальні та компенсаційні виплати), види заробітної плати. Номінальна і реальна заробітна плата. Форми заробітної плати. (погодинна і відрядна), системи заробітної плати, тарифна система, мінімальна заробітна плата, прожитковий мінімум.

Література: Нормативна: 1, 10, 18, 16, 24, 29

(Камінська Т. М., 2018) С.115-119., (Чухно А. А., 2010). С. 318-356.

Додаткова (Каліна А.В., 2015), с. 115-131;

Наукові статті – 6, 12, 13, 14 15, 17, 23, 28, 32, 52, 53, 54, 61, 62, 66, 85, 90.

ТЕМА №8. «Макроекономічна рівновага й економічне зростання в національній економіці»

Семінарське заняття № 8. Макроекономічна рівновага й економічне зростання в національній економіці (д.ф.н).

Семінарське заняття № 3. Макроекономічна рівновага й економічне зростання в національній економіці (з.ф.н.).

Навчальна мета заняття: дослідити механізм і умови відтворення й економічного зростання в національній економіці.

Час проведення 2 години (д.ф.н), 2 години (з.ф.н.).

Навчальні питання:

1. Національна економіка: сутність, структура й особливості.
2. Основні макроекономічні показники, їх сутність і методи обчислення.
3. Відтворення та економічне зростання: зміст, типи, чинники.
4. Економічна рівновага і циклічність економічного розвитку як прояв макроекономічної нестабільності. Антициклічне регулювання.
5. Економічні кризи: види, причини, сутність і шляхи подолання.
6. Безробіття: сутність, види, наслідки, методи подолання.
7. Інфляція: суть, причини, типологія і шляхи подолання інфляції. Антиінфляційна політика.

Методичні вказівки

Вивчення першого питання повинно включати такого поняття як національна економіка, її сутність, структура та особливості, механізм функціонування.

Друге питання присвячене розгляду сучасних форм макроекономічних показників. Основні макроекономічні показники. Валовий внутрішній продукт. Валовий національний продукт. Національний дохід. Потрібно знати складові та методи обчислення. Номінальний та реальний ВВП. Дефлятор ВВП. Чинники зростання національного доходу. Фонд нагромадження і ефективність його використання.

При підготовці третього питання студенти повинні розібратися у змісті і багатогранності процесу суспільного відтворення, його функціональній, фазовій і типологічній структурі. Просте і розширене відтворення. Типи розширеного відтворення. Екстенсивний тип. Інтенсивний тип. Важливо розуміти, що НТР впливає на структурні зрушення в національній економіці.

Третє питання семінару стосується поняття економічного зростання й економічного розвитку. Важливо знати методи вимірювання і чинники економічного зростання, види економічного зростання (екстенсивне, інтенсивне та змішане (реальне) економічне зростання).

У четвертому питанні потрібно розглянути основні теорії економічної рівноваги і циклічності. Економічний цикл і його фази. Середні і короткі цикли, „довгі хвилі” М. Кондратьєва в економіці. Також потрібно приділити увагу формам і методам державного антициклічного регулювання.

П'яте питання передбачає вивчення економічних криз, їх сутності, видів, причин, і шляхів подолання. Особливості сучасних економічних криз і циклів. Причини, сутність і шляхи подолання економічної кризи в Україні.

Шосте питання передбачає розгляд такого макроекономічного явища як безробіття. Потрібно визначити його сутність, види, наслідки, методи подолання. Сьоме питання передбачає розгляд інфляції як негативного макроекономічного соціально-економічного явища. Потрібно дослідити її суть, причини, типологію і шляхи подолання. Особливу увагу потрібно приділити антиінфляційній політиці.

Питання цільових виступів.

1. Середні і короткі цикли, „довгі хвилі” М. Кондратьєва в економіці.
2. Механізм економічного зростання: ефекти мультиплікатора та акселератора.
3. Рента та орендна плата як форма доходу від власності.
4. Економічні кризи – суть і значення для економіки.

Темати рефератів

1. Основні макроекономічні показники, їх сутність та методи обчислення.
2. Кримінальні фактори в економіці України як чинники економічної нестабільності і шляхи боротьби з ними.
3. Економічне зростання та проблеми збереження екологічного середовища в Україні.
4. Циклічність як форма економічного розвитку.
5. Інфляція в Україні: причини, види, шляхи подолання.

Словник:

Економічний цикл і його фази, економічне зростання (екстенсивне, інтенсивне та змішане (реальне) економічне зростання), економічний розвиток, економічний цикл, види економічних циклів (великі, середні(промислові), короткі), структура економічного циклу, економічна криза, особливості сучасних криз і циклів валовий національний продукт, валовий внутрішній продукт, національний дохід, номінальний та реальний ВВП, дефлятор ВВП.

Безробіття, рівень безробіття, природне (соціальне) безробіття, приховане безробіття, добровільне безробіття, вимушене безробіття, соціально-економічні наслідки безробіття, соціальна політика, соціальний захист у разі настання безробіття, Закон Оукена, державна політика у сфері зайнятості, Інфляція, індекс цін, антиінфляційна політика, рівень інфляції, темп інфляції, типи інфляції: прихована, відкрита; помірна, галопуюча, гіперінфляція; інфляція попиту, інфляція пропозиції.

Література: Н9, 14,16; О1 (Чухно А.А., 2010), С. 407-422;

Додаткова: Д4 (Економічна ефективність vs соціальна справедливість..., 2017), Д6(Каліна А.В., 2015), Д7,

Наукові статті: 4,5, 32, 39, 41, 43, 66, 67, 65, 73, 80, 81, 82, 83, 86.

ТЕМА №9. «Засоби і методи державного регулювання економіки»

Семінарське заняття 9 Засоби і методи державного регулювання економіки

(д.ф.н.).

Семінарське заняття 4 Засоби і методи державного регулювання економіки (з.ф.н.).

Навчальна мета заняття: дослідити структуру, складові господарського механізму і методи державного регулювання економіки.

Час проведення 2 години(д.ф.н), 2 години (з.ф.н).

Навчальні питання:

1. Сутність і функції державного регулювання ринкової економіки. Теорії (моделі) державного регулювання економіки.
2. Форми і методи державного регулювання ринкової економіки.
 - 2.1. Адміністративні (прямі) та економічні (непрямі) методи регулювання.
 - 2.2. Державне економічне програмування і планування.
4. Фінанси як економічна категорія, їх функції, суб'єкти і види фінансових відносин:
 - 4.1. Сутність і функції фінансів.
 - 4.2 Фінансова система та її структура.
5. Державний бюджет, його сутність, структура. Бюджетний дефіцит і державний борг.
6. Податки:
 - 6.1. Сутність і функції податків.
 - 6.2. Види податків та їх ставок. Крива Лаффера.
 - 6.3. Податкова система та її реформування в Україні.
7. Банки і банківська система, їх функції і види. Методи сучасної монетарної політики НБУ.

Методичні вказівки

У першому питанні студенти вивчають теоретичні основи державного регулювання економіки, функції держави в ринковій економіці: законодавчу, стабілізуючу, розподільчу, економічні функції держави. Потрібно знати, які завдання і напрямки випадають із кола інтересів ринку, внаслідок чого і виникають «провали ринку».

При вивченні другого питання потрібно досліджувати основні напрями, форми і методи державного регулювання економіки: адміністративні (прямі) і економічні (непрямі). Політика державного регулювання економіки: сутність і види. Грошово-кредитна політика. Податково-бюджетна політика.

Готуючи відповідь на третє питання, потрібно дослідити сутність, функції і структуру фінансової системи в суспільному відтворенні.

Четверте питання потрібно вивчати, розглядаючи поняття «державний бюджет» і «бюджетна політика» в Україні. Доходи і видатки державного бюджету. Бюджетний дефіцит і державний борг, шляхи їх подолання.

Вивчаючи п'яте питання, студенти розбираються із такими поняттями як податкова система і податкова політика держави. Сутність податків та зборів, їх функції і класифікація. Види податків: прямі та непрямі. Загальнодержавні та місцеві податки і збори.

Шосте питання стосується банківської системи. Потрібно дослідити таке: поняття банку, його функції і види. Операції і прибуток банків. Національний банк України, його функції. Методи сучасної монетарної політики НБУ. Сучасна кредитна система. Студенти досліджують сутність, функції і форми кредиту та його роль у розвитку макроекономічних процесів.

Питання цільових виступів.

1. Економічні функції держави.

2. Теорії (моделі) державного регулювання економіки.
3. Методи сучасної монетарної політики НБУ.
4. Крива Лаффера.
5. Роль офшорних зон у механізмі ухилення від сплати податків та нелегальному вивезенні капіталу.

Темати рефератів

1. Модель ринкового саморегулювання економіки.
2. Господарський механізм змішаної економіки.
3. Кредит: сутність, функції і форми, роль у розвитку макроекономічних процесів.
4. Бюджетний дефіцит і державний борг: шляхи подолання.
5. Податкова реформа в Україні.
6. Проблема нерівності в розподілі доходів. Крива Лоренца та коефіцієнт Джині.
7. Рівень і якість життя та бідність. Стратегія подолання бідності в Україні
8. Соціальна політика в Україні.
9. Соціальне партнерство: досвід і проблеми.
10. Фінансова безпека держави
6. Роль права у забезпеченні ефективності функціонування господарського механізму.

Словник

Політика державного регулювання економіки: сутність і види. господарський механізм, провали ринку, грошово-кредитна політика, податково-бюджетна політика, структурна та інноваційна політика, податкова система, податки, їх функції і класифікація, фінанси, державний бюджет, бюджетний дефіцит, державний борг, кредитно-банківська-система, функції НБУ

Література:

Нормативна - 2, 5, 9, 10, 13, 15, 22, 25, 40, 43, 45

Основна: 1-4, (Чухно А.А., 2010), С.318-334, 407-422, 494-504;

Додаткова., Д1, Д15(Мацелюх Н. П. та ін., 2019), с.222-243; Д19.

Наукові статті –1-5, 10-12, 20, 22, 34, 36, 45, 47, 48, 50, 51, 64, 71, 77, 72, 91, 93, 94, 100, 101.

4.2. Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті

Нормативна основна

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996. № 254к/96-ВР. // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Бюджетний кодекс України: Закон України від 08.07.2010 № 2456-VI/ *Відомості Верховної Ради України*. 2010. № 50-51. с.572 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>
3. Господарський кодекс України: Закон України № 436-IV від 16.01.2003. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 18(2.05.2003). Ст. 144. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
4. Земельний Кодекс України: Закон України № 2768-III від 25 жовтня 2001 року. *Урядовий кур'єр*. 15 листопада 2001 року. № 211-212.
5. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. №13-14, № 15-16, № 17 . Ст.112; URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
6. Цивільний кодекс України: Закон України № 435-IV від 16.01.2003 та змінами від 31.03.2019р. *Відомості Верховної Ради України*. 2003 № 40(03.10. 2003). Ст. 356. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
7. Про Акціонерні товариства: закон України №514-VI від 17.09.2008 р. та змінами від 01.01.2019р. *Відомості Верховної Ради України* (ВВР), 2008, № 50-51, ст.384. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17#Text>
8. Про Антимонопольний комітет України: Закон України № 3659-XII від 26.11.1993 та змінами від 19.09.2019. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 50(14.12.1993). Ст. 472. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3659-12#Text>
9. Про банки і банківську діяльність Закон України від 07.12.2000 № 2121-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 5-6. Ст.30. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>
10. Про вдосконалення державного регулювання у сфері зайнятості населення та ринку праці в Україні: Указ Президента України № 1073/2005 від 11.07.2005. *Офіційний вісник України*. 2005. № 2829.07.2005. Ст. 1614 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1073/2005#Text>
11. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обігу земель сільськогосподарського призначення Законопроект від 20.09.2019 №2178-10. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/552-20#Text>
12. Про державну допомогу суб'єктам господарювання: Закон України № 1555-VIII від 01.07.2014 із змінами від 03.07.2018р. *Відомості Верховної Ради*. 2014. № 34, ст.1173 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1555-18#Text>
13. Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України: Закон України № 1602-III від 23.03.2000 із змінами від 02.12.2012. *Голос України*. 2000. 5 травня. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1602-14#Text>
14. Про загальнодержавну комплексну програму розвитку високих наукоємних технологій: Закон України від 09.04.2004 № 1676-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 32. ст.384 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1676-15#Text>

15. Про Державний бюджет України на 2019 рік Закон України № 2629-VIII від 23.11.2018 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2629-19>
16. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття: Закон України № 1533-III від 02.03.2000. *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 22 (02.06.2000). Ст.171. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1533-14#Text>
17. Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу: Закон України №1629-IV від 18.03.2004 із змінами від 04.11.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1629-15>
18. Про зайнятість населення: Закон України № 5067-VI від 05.07.2012. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 24 (14.06.2013). Ст. 243. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17#Text>
19. Про запобігання корупції: Закон України № 1700-VII від 14.10.2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>.
20. Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон України від 07.06.1996 № 236/96-BP/ URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
21. Про захист економічної конкуренції : Закон України від 11 січня 2001 року №2210 – III // *Український кур'єр*. 2001, №50. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14#Text>
22. Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999 за № 679-XIV. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 29. Ст.238. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>
23. Про обіг земель сільськогосподарського призначення: Проект Закону України від 4 жовтня 2010р.
24. Про оплату праці : Закон України № 108/95 від 24 березня 1995 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1995. № 17(25.04.1995). Ст.121 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80#Text>
25. Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року: Закон України 2697-VIII від 28.02.2020р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19>
26. Про оренду державного та комунального майна: Закон України № 157-IX від 03.10.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-20>
27. Про оренду землі: Закон України від 6 жовтня 1998 р. *Урядовий кур'єр*. 1998. № 203-204.URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/161-14>
28. Про охорону земель: Закон України від 19.06.2003 за № 962-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. N 39(26.09.2003). Ст. 349. Редакція від 18.12.2017
29. Про прожитковий мінімум: Закон України №966-XIV від 15.07.99 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/966-14>
30. Про приватизацію державного і комунального майна Закон України № 2269-VIII від 18.01.2018. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2018. № 12. ст.68. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2269-19>
31. Про природні монополії: Закон України № 1682-III від 20.04.2000. *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 30(28.07.2000). Ст. 238. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1682-14#Text>

32. Про ратифікацію Протоколу до Угоди про партнерство і співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами про Рамкову угоду між Україною та Європейським Співтовариством про загальні принципи участі України в програмах Співтовариства: Закон України від 21.09.2011 №3764-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3764-17#Text>
33. Про ратифікацію Угоди між Європейським Союзом і Україною про визначення загальної схеми участі України в операціях Європейського Союзу із врегулюванням криз: Закон України №137-VI від 06.03.2008. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/137-17#Text>
34. Протокол про вступ України до Світової організації торгівлі: Закон України № 250-VI від 10.04.2008. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/250-17> URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/981_049#Text
35. Про товарну біржу: Закон України від 10 грудня 1991 р. *ВВР України*. 1991. № 10. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1956-12>
36. Про ціни і ціноутворення: Закон України № 5007-VI від 21.06.2012. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 19-20 (17.05.2013). Ст. 190 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5007-17#Text>
37. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23 лютого 2006 р. *Офіційний вісник України*. 2006. № 13. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>
38. Про фермерське господарство: закон України № 973-IV від 19.06.2-18. та змінами від від 15.08.2018. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 45. стаття 363. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/973-15#Text>
39. Угода між Україною та Європейським Співтовариством про спрощення оформлення віз: Закон України № 994_850 від 18.06.2007. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_850.
40. Про концепцію сталого розвитку населених пунктів: Постанова Кабінету Міністрів України № 1359-XIV від 24.12.1999. *Офіційний вісник*. 2000. № 1 (21.01.2000). Ст. 6. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1359-14#Text>
41. Про Рекомендації парламентських слухань на тему: «Про інтенсифікацію співробітництва України з Європейським Союзом у рамках єврорегіонів та перспективи транскордонного співробітництва: Постанова Верховної Ради України від 27.06.2007 №1242-V. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1242-16>
42. Про заходи щодо активізації євроінтеграційного прикордонного співробітництва: Указ Президента України №1236/2007 від 19.12.2007. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1236/2007>.
43. Про Основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки / Верховна Рада України. Офіц. вид. *Відомості ВВР*. 1998. № 38 (13.10.1998). Ст. 248. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/188/98-%D0%B2%D1%80>
44. Положення про порядок проведення перевірок додержання законодавства про захист економічної конкуренції. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0139-02#Text>

45. Національна економічна стратегія до 2030 року: затв. Постановою Кабінету міністрів України від 3 березня 2021 р. № 179. URL : <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-nacionalnoyi-eko-a179>

Основна

1. Основи економічної теорії : навч. посіб. / Т. Ф. Ларіна, Н. В. Павленко, В. Ю. Прокопенко та ін.; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ФОП В.П. Тарасенко, 2015. 310 с. URI: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/7766>
2. Основи економічної теорії та судової бухгалтерії: навч. посіб. /Т.Ф. Ларіна, Н.В. Павленко, С.О. Ткаченко, В.А. Фурса; МВС України, Харків. Нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2019. 328 с. URI: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/7766>
3. Камінська Т. М. Основи економічної теорії. 2-е вид., випр. К.: ВСВ «Медицина», 2018. 222с. URL: <https://www.medpublish.com.ua/images/pdf/74988.pdf>
4. Чухно А. А. Економічна теорія : [у 2-х т.]. К. : ДНУ АФУ, 2010. ISBN 978-966-2380-05-7. Т. 2. 628. URL: https://afu.kiev.ua/getfile.php?page_id=454&num=2

Допоміжна

1. Банківська система України: монографія / В. В. Коваленко, О. Г. Коренєва, К. Ф. Черкашина, О. В. Крухмаль. Суми : ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2010. 187 с. URL: http://uabs.edu.ua/images/stories/docs/K_BS/Koreneva_001.pdf
2. Економіка підприємства: навчальний посібник / О. М.Бандурка, Є. В. Ковальов, М. А.Садиков, О. С. Маковоз; за заг. ред. О. М. Бандурки. Харків: ХНУВС. 2017. 192 с. URI: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/1178>
3. Економічна теорія / Н. П. Мацелюх, Л. М. Касьяненко, І. А. Максименко [та ін.] ; Ун-т ДФС України. Ірпінь, 2019. 478 с. (Серія «На допомогу студенту УДФСУ, т. 56). URL: http://ir.nusta.edu.ua/jspui/bitstream/doc/4227/1/4064_IR.pdf
4. Економічна ефективність vs соціальна справедливість: пріоритети розвитку України на етапі подолання кризи : кол. моногр. / НАН України, Секція суспільних і гуманітарних наук. Київ, 2019. 350 с. URL: https://idss.org.ua/arhiv/monografia_2019.pdf
5. Економічні теорії в системі наукових економічних знань : 2-ге вид. перероб. та доп. Навчальний посібник /Н.П. Мацелюх, І.А. Максименко, КрушП.В., Мартиненко В.В., М.М. Телішук та ін. К. : Видаництво «Центр учбової літератури», 2016. 226 с. URL: http://ir.nusta.edu.ua/jspui/bitstream/doc/633/1/588_IR.pdf
6. Калина А. В. Ринок праці (національний та міжнародний аспекти). К. : ДП «Вид. дім «Персонал», 2015. 216 с.: іл. Бібліогр. : с. 210-213.URL: http://maup.com.ua/assets/files/lib/book/rynok_praci.pdf
7. Людський розвиток в Україні. Оцінка та прогноз рівня життя населення: кол. моногр. / за ред. Е.М. Лібанової; НАН України, Ін-т демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи. Київ, 2019. 270 с. URL:https://idss.org.ua/arhiv/monografia_2019.pdf
8. Молдован О. О. Стратегія реформування системи державних фінансів України: завдання, пріоритети, механізми: аналіт. доп. К. : НІСД, 2014. 48 с. URL: http://old2.niss.gov.ua/content/articles/files/Moldavan_ekon-ea5f2.pdf
9. Мочерний, С.В. Економічна теорія [текст] : Посібник. К.: Академія, 2011. 656с.
10. Організаційно-економічний механізм протидії злочинам в економічній сфері : монографія / За ред. Черевка О.В., Мігус І.П., Гнилицька Л.В. Черкаси : видавець Чабаненко Ю.А. Черкаси, 2016. 466 с. URL: <http://eprints.cdu.edu.ua/4048/1/55153536.pdf>
11. Основи економічної теорії: підруч. / за заг. ред. Л.С. Шевченко. Харків: Право, 2016. 448 с. URL:

https://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/KOMPLEKS/ET/KURS/OSNOVA_ET/EkonomTeoria.pdf

12. Підприємництво, торгівля і біржова діяльність: підручник / під заг. ред. І. М. Сотник, Суми. 2018. 572 с. <file:///C:/Users/A351~1/AppData/Local/Temp/6808472.pdf>
13. Політична економія: навч. посіб. для студ. ВНЗ / За ред. В.О. Рибалкіна, В.Г. Бодрова. К. : Академвидав, 2007. 671 с.
14. Пушкаренко П.І. Економічна теорія : Модульний курс: підручник. Суми: ВТД „Університетська книга”, 2011р. 384с.
15. Сенишин О. С. Державне регулювання економіки : навч. посібник / О. С. Сенишин, М. О. Горинь, О. О. Кундицький. Львів : Львівський національний університет імені Івана Франка, 2014. 334 с. URL: https://econom.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/10/PIDRUCHNYK_DERZHAVNE-REHULYUVANNYA-EKONOMIKY_Senyshyn-Horyn-Kundytsky.pdf
16. Соціальне підприємництво: від ідеї до суспільних змін. Посібник / [Свинчук А.А., Корнецький А.О., Гончарова М.А., Назарук В.Я., Гусак Н.Є., Туманова А.А.]. К: ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2017. 188 с. URL: http://eef.org.ua/wp-content/uploads/2016/12/Book_sotsialne-pidpryyemnytstvo_pidruchnyk.pdf
17. Структурні трансформації у світовій економіці: виклики для України / Аналітична доповідь / В.Сіденко (керівник проекту) та ін. Київ: Заповіт, 2017. 182с. URL: https://razumkov.org.ua/uploads/article/2017_svit_ecovom_Annotation.pdf
18. Тіньова економіка в Україні: стан, тенденції, шляхи подолання : аналіт. огляд / [упоряд.: С. С. Чернявський, В. А. Некрасов, А. В. Титко та ін.]. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2017. 152 с. URL: https://www.naiu.kiev.ua/files/naukova-diyalnist/naukovi-zaxodi/zbirnuki/2017/tin_ekon.pdf

Наукові статті

1. Kolmykova Tatiana International Integration in Innovative Development of Economy / T. Kolmykova, O. Lukianychina, N. Baistriuchenko, V. Lykianychin. *Problems and Perspectives in Management*. 2015. №1. P. 203-207 URL:<https://businessperspectives.org/journals/problems-and-perspectives-in-management/issue-1-cont-4/international-integration-in-innovative-development-of-economy>
2. Lukianychin V., Lukianychina O., Provozin N. "Bottleneck" in the system of state governance through complex ecological programs realization in Ukraine. *Вісник Сумського державного університету. Серія Економіка*. 2018. № 3. С. 7-14. DOI: 10.21272/1817-9215.2018.3-1. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/76973/1/Lukianychin_Lukianychina_Provozin_visnyk.fem.pdf
3. Артёмова Т. І. Європейські цінності: ліберальна доктрина крізь призму методології політичної економії. *Економічна теорія*. 2019. № 4. С. 5-28. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecte_2019_4_3.
4. Бандура О.В. Загальна модель економічних циклів – модель кумулятивної неефективності ринків. *Економічна теорія*. 2016. № 1. С. 86-100. URL: <https://doi.org/10.15407/et2016.01.086>
5. Бандура О.В. Ефективність монетарної (регуляторної) політики та стале зростання. *Економічна теорія*. 2017. № 1. URL: <https://doi.org/10.15407/et2017.01.077>
6. Баришнікова О.Є. Ринок праці: тенденції та особливості розвитку. *Ефективна економіка* 2015. № 12.С. 22-25. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua>

7. Безух О. Товар і майнові відносини в умовах економічної конкуренції. *Підприємництво господарство і право*. 2017. № 4. С.54-58. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2017/4/12.pdf>
8. Береславська О.І. Роль Національного банку України у підвищенні ефективності валютної політики. *Економіка і прогнозування*. 2011. № 1. С. 48-58 URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/ep/2011_1/3_Bereslavska.pdf
9. Блага В.В. Марченко І.Ю., Кобзарєва Г.Ю. Приватизація державного майна як шлях виходу з кризи. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. Вип.10. С.140-143. URL: <http://global-national.in.ua/archive/10-2016/30.pdf>
10. Бурлай Т. В. Оновлення соціального виміру Євросоюзу: основні причини, підходи ЄС та орієнтири для України. *Економічна теорія*. 2017. № 2. С. 69-83 URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecte_2017_2_7.
11. Вергун, А. М. Тарасенко І. О. Концепція сталого розвитку в умовах глобалізації. *Вісник КНУТД*. 2014. №2. URL: <http://knutd.com.ua/publications/pdf/Visnyk/2014-2/207-218.pdf>
12. Відлер О. М. Теоретичні підходи до визначення механізмів державного управління у сфері протидії нелегальній міграції. *Інвестиції: практика та досвід*. 2016. Вип. 3. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/3_2016/21.pdf
13. Вороніна А.В. Проблеми та перспективи розвитку ринку праці в Україні. *Молодий вчений*. 2015. № 2 (17). С.167-170. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2015/2/39.pdf>
14. Пігуль В. В. Стан сучасного ринку праці України. *Економічний вісник Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут"*. 2016. № 13. С. 174-179. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/evntukpi_2016_13_27.
15. Дугінець Г. В. Людський капітал в умовах розвитку глобальних ланцюгів створення вартості. *Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Серія : Економічні науки*. 2016. Вип. 41(2). С. 24-30. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Znpchdtu_2016_41\(2\)_6](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Znpchdtu_2016_41(2)_6).
16. Дюк А. А. Еволюція теоретичних положень концепції соціального підприємництва. *Науковий вісник Чернівецького університету. Економіка*. 2019. Вип. 809. С. 3-10. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvchu_ec_2019_809_3
17. Єсінова Н. І. Сучасні проблеми якості трудового життя населення України. *Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг*. 2018. Вип. 2. С. 165-171. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/esprstp_2018_2_16
18. Єсінова Н. І. , Мельник О. В. Особливості українського ринку праці. *Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг*. 2013. Вип. 2(1). С. 125-130. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/esprstp_2013_2\(1\)_20](http://nbuv.gov.ua/UJRN/esprstp_2013_2(1)_20)
19. Єфименко Т. І. Система управління державними фінансами України: проблеми економічної безпеки. *Економіка України*. 2018. № 11-12. С. 28-46. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/EkUk_2018_11-12_4
20. Жаліло Я.А. Особливості реалізації економічної політики держави в умовах сучасних тенденцій суспільного розвитку. *Економічна теорія*. 2016. № 1. С.39-52. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecte_2016_1_5.
21. Жукова Л.Ж. Альтернативність економічного розвитку держави з погляду інституційного підходу перетворень. *Економічна теорія*. 2016 № 3. С.33-45. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecte_2016_2_4
22. Захарченко В.І., Балахонова О.В., Бондаренко О.В. Досвід освоєння ринкових механізмів функціонування соціальної економіки. *Економіка: реалії часу*. 2013. №1(6). С.127-135. URL: <https://economics.net.ua/files/archive/2013/No1/127-135.pdf>

23. Зелінська А.М., Копитова І.В. Сучасний стан та тенденції розвитку ринку праці в Україні. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2017. №17. С.562-565. URL: <http://global-national.in.ua/archive>
24. Зюрь Д. В. Сутність та чинники розвитку економічної системи. Державне будівництво. 2016. № 2. С. 1-12. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeBu_2016_2_6
25. Йолтуховська О. Ю. Сутність поняття "капітал": історичний аспект. *Причорноморські економічні студії*. 2016. Вип. 3. С. 8-12. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2016_3_4.
26. Іванів Н. І. Теорія походження грошей. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2015. №1. С.118-122. URL: http://www.lj.kherson.ua/2015/pravo02/part_1/30.pdf
27. Івченко Л. В., Удовик Н.Л. Власний капітал: джерела формування та функції. *Молодий вчений*. 2016. № 1(1). С. 55-59. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2016_1\(1\)_15](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2016_1(1)_15)
28. Качний О.С., Шапоренко Д.Е. Механізм регулювання ринку праці в Україні. *Теорія та практика державного управління*. 2011. Вип. 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tpdu_2011_2_30.
29. Клевчій Л.Л. Особливості впливу розвитку ринку економічної інформації на суспільне виробництво. *Молодий вчений*. 2015. № 5(1). С. 159-162. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2015_5\(1\)_39](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2015_5(1)_39)
30. Книш М. М., Котик Л. І. Глобалізація терористичної діяльності. *Географія та туризм : наук. зб. / [Ред. кол. : Я. Б. Олійник (відп. ред.) та ін.]. Вип. 21. К. : Альтерпрес, 2012. С. 145-155. URL: <http://www.geolgt.com.ua/images/stories/zbirnik/vipusk21/v2121.pdf>*
31. Копитко М. І. Особливості процесу тіньової діяльності промислових підприємств. *Актуальні проблеми економіки*. 2013. № 9. С. 102-107. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ape_2013_9_16.pdf
32. Костриця В. І., Бурлай Т. В. Сучасна політика ЄС щодо скорочення неформальної зайнятості та адаптація її підходів в Україні. *Ринок праці та зайнятість населення*. 2016. № 3. С. 32-39. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/rpzn_2016_3_9
33. Кошик О.М., Легінкова Н.І. Фабрика Приватизація в Україні: ідеологія, реалізація, проблем. *Наукові праці Кіровоградського НТУ. Економічні науки*, 2011, вип. 20, ч. I. URL: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/bitstream/123456789/485/1/14.pdf>
34. Кричевська Тетяна Монетарне стимулювання економіки: сучасні теоретичні дискусії та практичні підходи. *Економічна теорія*. 2013. № 3. С. 63-90
35. Крючкова І. В. Економічна теорія та природний закон. *Економічна теорія*. 2019. № 2. С. 5-28. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecte_2019_2_3.
36. Кудряшов В. П. Імперативи та ризики накопичення державних запозичень. *Економіка України*. 2018. № 6. С. 26-43. http://nbuv.gov.ua/UJRN/EkUk_2018_6_4
37. Лагутін, Василь Монополія та конкурентна політика: політико-економічні проблеми. *Економічна теорія*. 2015. № 4. С.89-96.
38. Лазебник Л. Л. Оновлення основних засобів в Україні: проблеми їх амортизації та використання. *Економіка України*. 2018. №8. С. 62-74. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/EkUk_2018_8_6
39. Лайко О.І. Вдосконалення інституціонального забезпечення стратегічного інвестування в значущих видах економічної діяльності. *Економіка: реалії часу*. 2013. №2(7). С.171-180
40. Леонова О. О. Сутність та місце тіньової діяльності підприємств в структурі економіки. *Актуальні проблеми економіки*. 2016. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi->

bin/irbis_nbuvg/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/ape_2016_2_4.pdf

41. Липов В.В. Конкурентна стратегія розвитку України в умовах глобалізації. *Економіка України*. 2018. № 3. С. 3-18 URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/EkUk_2018_3_3
42. Литвинова О. Н., Панчишин Н. Я., Коломийчук В. С. Товарна організація виробництва в ракурсі сучасної системи охорони здоров'я. *Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України*. 2014. № 4. С. 64-65. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VSG_2013_4_15
43. Лібанова Е. Нерівність в українському суспільстві: витоки та сучасність. *Економіка України*. 2014. N 3. С. 4-19. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/EkUk_2014_3_2
44. Лукашова Л. В. Імперативи розвитку малого підприємництва в Україні. *Економіка України*. 2018. № 9. С. 112-122. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/EkUk_2018_9_11
45. Лук'янихіна О.А. Вплив корупції як асоціального економічного явища на перспективи реалізації євроінтеграційних цілей України. *EUROPEAN INTEGRATION OF ECONOMICS, EDUCATION AND LAW: Proceedings of the International Scientific Conference, March 22-23, 2018*. Warsaw: BMT Eridia Sp. z o.o. Wydawnictwo Erida, 2018, p. 352. P.184-187 URL: <http://www.otei.odessa.ua/wp-content/uploads/2018/03/Warsawa-International-Conference-2018.pdf>
46. Лук'янихіна О.А. Рейдерство: причини та негативні наслідки для розвитку ринкового бізнес-середовища в Україні. *Сучасні проблеми правового, економічного та соціального розвитку держави* : тези доп. VII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 30 лист. 2018 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2018. С.259-261. URL: file:///C:/Users/%D0%9E%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%B0/Downloads/Kharkivskyi%20natsionalnyi%20universytet%20vnutrishnikh%20sprav%2025%20rokiv%20do%20svidu%20ta%20pohliad%20u%20maibutnie_1994_2019.pdf
47. Лук'янихіна О.А. Управління державним боргом як запорука фінансової безпеки держави. *Актуальні питання безпеки фінансової системи держави*: зб. наук. праць Міжнар. науково-практ. інтернет-конф., 21 лютого 2014, ХНУВС. С.186-190. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/1197>
48. Лук'янихіна О.А., Александрова Л.І. Гендерно-орієнтовне бюджетування: стан та перспективи впровадження в Україні. *Актуальні проблеми правової науки і державотворення в Україні в контексті правової інтеграції*: Збірник матеріалів XI Міжнародної науково-практичної конференції (м. Суми, 24-25 травня 2019 року) / Сумська філія Харківського національного університету внутрішніх справ. Суми: Видавничий дім «Ельдорадо», 2019. С. 160-163. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/6618>
49. Лук'янихіна О.А., Лук'янихін В.О. Аналіз чинників до навчання у студентів-іноземців через теорію потреб. *Мова, історія, культура у лінгвокомунікативному просторі*: збірник наукових праць / [упор. Л. В. Біденко]. Суми: Сумський державний університет, 2017. Вип. 4. С.220-227.
50. Лук'янихіна, О.А., Лук'янихін, В.О. Діяльність правоохоронних органів у контексті забезпечення державою суспільних благ. *Шлях успіху і перспективи розвитку» (до 26 річниці заснування Харківського національного університету внутрішніх справ)* : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 20 листоп. 2020 р.) / редкол.: Д. В. Швець (голова), О. М. Бандурка, С. М. Гусаров та ін. ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2020. С.283-286. URI: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/9722>

51. Лук'янихіна О. А., Дементов В.О., Парфентій Л.А. Антикризисні інструменти соціально-економічного розвитку громад у воєнний та повоєнний час. *Бізнес інформ*. 2023. №11. С.61-69 [Index Copernicus](#)
52. Лук'янихіна О. А., Дементов В.О., Кобко Р. Соціальна політика як основа добробуту населення країни. *Наше право* №3, 2023. С.209-213. DOI <https://doi.org/10.32782/NP.2023.3.31> URL: http://nashe-pravo.unesco-socio.in.ua/wp-content/uploads/archive/NP-2023-3/NP_2023_3_209.pdf
53. Лунина І. О., Білоусова О. С. [Реформування податку на прибуток підприємств у контексті забезпечення стійкості державних фінансів](#). *Економіка України*. 2018. №7. С. 46-58.
54. Магас В. М. Підприємництво та конкуренція – основні чинники розкриття економічного потенціалу суспільства. *Економічна теорія*. 2019. № 2. С. 44-56. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecte_2019_2_5.
55. Мазіна О. І. [Людський капітал: проблеми оцінювання і збереження](#). *Актуальні проблеми економіки*. 2013. №8(146). С. 95-103 URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ape_2013_8_12
56. Мазуров С.А. Сутність поняття "робоче місце" на мікро- та макрорівнях економіки [Ринок праці та зайнятість населення](#). 2016. № 1. С. 41-45. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/rpzn_2016_1_11
57. Мамонтова Н. А. Огляд теорій вартості та грошей. *Економічні науки*. С.128-132. URL: http://journals.khnu.km.ua/vestnik/pdf/ekon/2009_3_1/pdf/128-132.pdf
58. Мардус Н. Ю. Процес товарно-грошових відносин у концепції дослідження внутрішнього ринку товарів. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2018. Випуск 17, частина 1. С.149-152 URL:http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/17_1_2018ua/35.pdf
59. Матвієнко Р. О. Економічна система та її роль в організації регіонального простору: специфіка та елементи. *Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка*. 2014. С. 152-155. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/ape_2013_5_18.pdf.
60. Матусевич К. М. Методологічні суперечності теорій вартості та грошей. *Економічна теорія та історія економічної думки*. 2013. С.8-14.
61. Мельник О. В. Результативність управління капіталом вітчизняних промислових підприємств. *Бізнес-навігатор*. 2019. Вип. 6. С. 104-109.: URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bnav_2019_6_20.
62. Мельник Т. М. [Зовнішня торгівля послугами у контексті постіндустріального розвитку України](#). *Економіка України*. 2018. №9. С. 26-36. URL:http://nbuv.gov.ua/UJRN/EkUk_2018_9_4.
63. Михайлова Ю.Г., Самоєнкова О. В. Аналіз динаміки середньої заробітної плати в Україні. *Статистика – інструмент соціально- економічних досліджень : збірник наукових студентських праць*. Випуск 3. Частина І. Одеса, ОНЕУ. 2017. С. 106-113 Кошук Т. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/6560/1/Аналіз%20динаміки%20середньої%20заробітної%20плати%20в%20Україні.PDF>
64. Міненко В.Л. Стан та умови розвитку людського капіталу в Україні. *Український соціум*. 2011. № 2. С. 114-123 URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/usoc/2010_2/114-122_2'10_-13.pdf
65. Міночка М. Н. Дослідження інституту власності в контексті сучасних трансформацій соціально-економічних систем. *Економічний вісник Донбасу*. 2020. № 2. С. 229-237. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecvd_2020_2_27
66. Мозоль Наталія Правове забезпечення євроінтеграційних процесів України.

- Підприємництво, господарство і право*. 2019. №9. С.170-174
67. Оголь Д. О. Економічне зростання: сутність, якість і стійкість. *Актуальні проблеми економіки*. 2015. №2. 67-72 URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ape_2015_2_11
68. Осецький В. Л. Кириченко Є. М. Людський капітал в структурі національного багатства країни. *Економічна теорія*. 2019. № 3. С. 29-44. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecte_2019_3_4.
69. Подлесна В. Г. Соціально-економічні цикли в умовах цифрової економіки. *Економічна теорія*. 2019. № 2. С. 29-43. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecte_2019_2_4.
70. Подмазко О.М. Тіньова економіка: аналіз теоретико-методичних підходів до її вимірювання. *Вісник Університету банк. справи НБУ*. 2013. 1(16). С.244-250.
71. Потьомкіна О. В. Сутність поняття "людський капітал" в різних економічних теоріях. *Економічний форум*. 2015. № 3. С. 24-29. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfor_2015_3_5.
72. Прищенко Н. А. Тіньова економіка, сутність, прояви, соціально-економічні наслідки. *Наукові записки. Серія: Право / Ред. кол.: Є. Ю. Соболь, В. Г. Гриценко, О. В. Батанов та ін. Випуск 4. Кропивницький : ТОВ «Полімед-Сервіс», 2018. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/2869>*
73. Пшик Б.І. Сучасні напрями дослідження у сфері управління стійкістю грошового обігу: методологічний аспект. 2018. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/2_2018/8.pdf
74. Радіонов Ю. Використання бюджетних коштів в Україні: тенденції, проблеми і шляхи їх вирішення. *Економіка України*. 2016. № 2. С. 16-37.
75. Риндзак О. Т. Інгібування міграційних втрат людського потенціалу України. *Економіка України*. 2019. № 9-10. С. 79-91.
76. Рябініна Л. М. Проблеми використання теорії сучасних грошей-нетовар на практиці. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2016. № 1. С. 255-266. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vsed_2016_1_30
77. Рябошлик Володимир П'ять постулатів нової економічної теорії (економічна теорія відновленої безперервності). *Економіст. Серія Економічні науки*. 2016. №1. С.53. URL: [http://econ_2016_1_15%20\(1\).pdf](http://econ_2016_1_15%20(1).pdf).
78. Свердан М. М. Ринкова економіка та засоби забезпечення ефективності її функціонування. *Вісник [Київського інституту бізнесу та технологій]*. 2014. Вип.3. С. 97-101 URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vkib_2014_3_20
79. Свищук А. Методологічні засади податкового регулювання. *Вісник Київського національного торговельно-економічного університету*. 2014. №5. С. 89-104.
80. Седляр Д.О. Потреби українців на сучасному етапі: економічний аспект *Причорноморські економічні студії*. Випуск 2017. С. 6-12. URL: http://bses.in.ua/journals/2017/16_2017.pdf
81. Сергій Бенедисюк, Юлія Янюк Перспективи запровадження ринку землі в Україні. *Юридична газета*. 2019. №33-34 (687-688). URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/inshe/perspektivi-zaprovadzhennya-rinku-zemli-v-ukrayini.html>
82. Сидорович О. Ю. Інституціональні проблеми економічного розвитку. *Економічна теорія*. 2017. № 2. С. 19-33.
83. Сімків Л. Є. Економічне зростання як індикатор якості економічних реформ. *Науковий вісник Мукачівського державного університету*. 2015. № 2. С. 66-69 URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvmdue_2015_2%281%29_13

84. Скрипниченко М. Макроекономічна збалансованість і критичні дисбаланси в економіці України. *Економіка України*. 2015. № 2. С. 4-23. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/EkUk_2015_2_2
85. Степаненко С. С. Пріоритетне значення товарного виробництва для стабільного розвитку та подолання кризових явищ в економіці. *Вісник Національної академії державного управління*. С.252-258. URL: <http://visnyk.academy.gov.ua>
86. Ступень Р.М. Сутність ринку земель сільськогосподарського призначення. *Економіка АПК*. 2015. № 9. С. 106-110. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/E_apk_2015_9_16
87. Сьомченко В. В. Засипко К. О. Заробітна плата як соціально-економічна категорія. *Вісник Запорізького національного університету. Економічні науки*. 2016. № 1. С. 121-127. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vznu_eco_2016_1_17
88. Табанова А. І., Сало Я. В. Інноваційні форми зайнятості в сучасній економіці України. *Вчені записки Таврійського національного університету імені ВІ Вернадського. Серія: Економіка і управління*. 2019. №. 30 (69), № 1. С. 95-99. URL: http://econ.vernadskyjournals.in.ua/journals/2019/30_69_1/20.pdf
89. Тенденції тіньової економіки в Україні у січні-вересні 2018 року. URL: <http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=e384c5a7-6533-4ab6-b56f-50e5243eb15a&tag=TendentsiiTinovoiEkonomiki>
90. Тимчишин-Чемерис Ю. В. Вплив еволюційних процесів на форми грошей. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». 2017. № 1. С. 132-138. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj_2017_1\(2\)_28](http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj_2017_1(2)_28).
91. Уманців Ю. М., Міняйло О. І. Економічна політика держави за умов глобальних трансформацій. *Економіка України*. 2018. № 9. С. 37-49.
92. Федунчик Л. Г. Ринок праці в Україні: проблеми та напрями їх вирішення. *Ринок праці та зайнятість населення*. 2016. № 2. С. 31-34. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/rpzn_2016_2_8
93. Фролова Н. Б. Податкове навантаження на працю, капітал і кінцеве споживання в умовах дії Податкового кодексу України. *Економіка України*. 2014. № 8. С. 47-60. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/EkUk_2014_8_5
94. Харазішвілі Ю. Світло і тінь економіки України: резерви зростання та модернізації. *Економіка України*. 2017. № 4. С. 22-46. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/EkUk_2017_4_3
95. Цимбал Л. І. Інтелектуальний потенціал розвитку економіки в глобальному середовищі: український контекст. *Економіка України*. 2019. № 1. С. 34-46. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/EkUk_2019_1_4
96. Чечель О. М. Принципи та механізм державного регулювання економіки. *Вісник АМСУ. Серія «Державне управління»* № 2 (9), 2013 р. URL: <http://biblio.umsf.dp.ua/jspui/bitstream/123456789/388/1/18.pdf>
97. Шевченко Л.С. Нематеріальна економіка та управління формуванням і використанням інтелектуального капіталу. *Вісник Національного університету "Юридична академія України імені Ярослава Мудрого". Серія: Економічна теорія та право*. 2013. № 3. С. 217-351. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnyua_etp_2013_3_25
98. Шевчук В. О. Знання як чинник виробництва: дискусійні питання. *Водний транспорт*. 2016. Вип. 1. С. 130-138. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vodt_2016_1_23.
99. Шелудько Н. М. Згортання нетрадиційної грошово-кредитної політики: обмеження і перспективи. *Економічна теорія*. 2019. № 4. С. 68-80. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecte_2019_4_7.

100. Юр'єва П. Б. Генезис форм міжнародної економічної інтеграції та їх класифікація. *Бізнес-навігатор*. 2020. Випуск 3 (59). С. 29-33. URL: http://www.business-navigator.ks.ua/journals/2020/59_2020/7.pdf
101. Яременко О. Г. Економічна теорія у сучасному дискурсі. *Економічна теорія*. 2019. № 4. С. 93-111. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecte_2019_4_9.
102. Яременко О. Державний борг і потреба в інституційних реформах. *Економіка України*. 2015. №6. С. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/EkUk_2015_6_10
103. Яценко О. М. Ускова Д. С. Сучасні детермінанти та форми міжнародних торговельних суперечок. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство* : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Ужгород. нац. ун-т», ф-т Міжнар. екон. відносин ; [редкол.: М. М. Палінчак (голов. ред.) та ін.]. Ужгород : Вид. дім «Гельветика», 2019. Вип. 28, ч. 2. С. 173-176. URL: <https://ir.kneu.edu.ua:443/handle/123456789/32685>
104. Яхно Т. П., Шимановська-Діанич Л. М. Теорії добробуту як теоретичне підґрунтя для визначення сутності сучасного споживчого ринку. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України*. 2018. Випуск 3 (131). С. 140-146. URL: [http://ird.gov.ua/sep/sep20183\(131\)/sep20183\(131\)_140_YakhnoT,ShymanovskaDiany chL.pdf](http://ird.gov.ua/sep/sep20183(131)/sep20183(131)_140_YakhnoT,ShymanovskaDiany chL.pdf)

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://www.zakon.rada.gov.ua> - офіційний сайт Верховної Ради України.
2. <http://www.kmu.gov.ua/> — офіційний сайт Кабінету міністрів України.
3. <http://www.minfin.gov.ua> - офіційний сайт Міністерства фінансів України.
4. <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA> – офіційний сайт Міністерства економіки
5. <http://www.bank.gov.ua/> - офіційний сайт Національного банку України.
6. <http://www.worldbank.org/> - офіційний сайт Світового банку.
7. <http://www.spfu.gov.ua/ua/documents/docs-list/spf-reports.html> - офіційний сайт Фонду державного майна.
8. <http://www.ukrstat.gov.ua> – офіційний сай Державної служби статистики України.
9. <http://old2.niss.gov.ua> – офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень
10. <https://amcu.gov.ua/--> офіційний сайт антимонопольного комітету України
11. <http://www.nbuv.gov.ua> – електронні ресурси Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського
12. <http://www.business-inform.net/thematic-search/> – сайт журналу «Бізнес-інформ»